Dlouhodobý záměr vzdělávací a vědecké, výzkumné, vývojové a inovační, umělecké a další tvůrčí činnosti pro oblast vysokých škol na období 2011 – 2015

Obsah

Úvod *2*
I. Východiska pro formulaci priorit *6*
1. Počty studentů 6
2. Institucionální vývoj 7
3. Demografický vývoj 8
4. Vývoj vzdělanostních potřeb trhu práce 8
II. Priority Dlouhodobého záměru *11*
1. Kvalita a relevance 12
2. Otevřenost 18
3. Efektivita a financování 24

Úvod

Zákon č. 111/1998 Sb., o vysokých školách a o změně a doplnění dalších zákonů (zákon o vysokých školách), ve znění pozdějších předpisů (dále jen „zákon“), stanovuje v § 18 odst. 3 a v § 87 písm. b) Ministerstvu školství, mládeže a tělovýchovy (dále jen „ministerstvo“) povinnost vypracovat, každoročně aktualizovat a zveřejňovat Dlouhodobý záměr vzdělávací a vědecké, výzkumné, vývojové a inovační, umělecké a další tvůrčí činnosti pro oblast vysokých škol. Tento koncepční dokument je vedle dlouhodobého záměru veřejné vysoké školy a dalších skutečností stanovených v § 18 odst. 3 a 5 zákona rozhodný pro stanovení výše příspěvků ze státního rozpočtu a dotací ze státního rozpočtu a jako takový přispívá k vytváření transparentního a předvídatelného prostředí pro další rozvoj a financování vysokých škol. Předkládaný Dlouhodobý záměr vzdělávací a vědecké, výzkumné, vývojové a inovační, umělecké a další tvůrčí činnosti pro oblast vysokých škol na období 2011 – 2015 (dále jen „Dlouhodobý záměr ministerstva“) se zaměřuje na hlavní principy fungování moderních vysokých škol v náročném konkurenčním prostředí globálního světa a jeho hlavním posláním je zejména:

- hodnocení naplňování priorit a cílů minulého dlouhodobého záměru ministerstva (2006 – 2010)[1];
- prognóza klíčových trendů ovlivňujících systém vysokého školství v ČR;
- vytýčení strategických cílů pro oblast vysokých škol pro období 2011 – 2015;
- stanovení základních nástrojů a cest k dosažení vytýčených cílů.

Dlouhodobý záměr ministerstva mohou vysoké školy využít při zpracování vlastních dlouhodobých záměrů na období 2011 – 2015, které předloží ministerstvu spolu s aktualizací na rok 2011 do **1. října 2010**, a to v tištěné podobě ve třech vyhotoveních. Veřejné vysoké školy do tohoto data předloží rovněž rozvojové projekty na rok 2011.

Dlouhodobý záměr ministerstva navazuje na klíčové české i evropské koncepční dokumenty vzdělávací a vědní politiky. Na národní úrovni vycházejí především ze zhodnocení naplňování cílů předchozího Dlouhodobého záměru ministerstva zpracovaného pro období 2006 až 2010 a jeho každoročních aktualizací. Předkládaný dokument zohledňuje rovněž expertní doporučení obsažené v novějších strategických materiálech (zejm. tzv. Country Note OECD,[2] Bílá kniha terciárního vzdělávání,[3] Strategie celoživotního učení ČR[4]) a na ně navazující reformní záměry ministerstva, které jsou rozpracovány zejména v jednotlivých individuálních projektech národních (dále jen „IPn“) z oblasti vysokoškolského vzdělávání. Pro oblast výzkumu, experimentálního vývoje a inovací je určujícím dokumentem především

[1] Zatím jde z pochopitelných důvodů pouze o dílčí hodnocení; komplexní analýza naplňování priorit a cílů Dlouhodobého záměru ministerstva na období 2006 až 2010 bude předložena v roce 2011.
[2] http://www.msmt.cz/uploads/bila_kniha/OECD_Country_Note_ENG.pdf
[3] http://www.reformy-msmt.cz/reforma-terciarniho-vzdelavani/bila-kniha
[4] http://www.msmt.cz/mezinarodni-vztahy/publikace-strategie-celozivotniho-uceni-cr

Národní politika výzkumu, vývoje a inovací ČR na období 2009 – 2015[5], jejíž cíle jsou naplňovány probíhající Reformou systému výzkumu, vývoje a inovací v ČR.

Z mezinárodních dokumentů navazuje Dlouhodobý záměr ministerstva především na základní dokumenty tzv. boloňského procesu, zejména na příslušná komuniké ministrů zodpovědných za vysoké školství (Londýn 2007, Lovaň 2009) a další dokumenty (např. Lisabonská úmluva o uznávání kvalifikací ve vysokém školství v evropském regionu). V oblasti výzkumu, experimentálního vývoje a inovací obdobně reflektuje utváření Evropského výzkumného a inovačního prostoru.

Pro účely předkládaného Dlouhodobého záměru bylo rovněž zadáno zpracování několika expertních studií, které byly při jeho přípravě využity jako podkladové materiály.

S oporou v těchto dokumentech byly stanoveny strategické cíle Dlouhodobého záměru ministerstva, které jsou definovány s úmyslem:

- odstranit slabá místa systému vysokého školství;
- eliminovat možná rizika;
- rozvíjet příležitosti;
- posilovat silné stránky.

Ústředním cílem Dlouhodobého záměru ministerstva je zásadní změna orientace rozvoje vysokých škol směrem **od kvantity ke kvalitě**, která se má projevit v naplňování všech hlavních funkcí a rolí vysokých škol. Tento posun ministerstvo podpoří prostřednictvím nastavení priorit předkládaného Dlouhodobého záměru ministerstva. Základním předpokladem pro provádění efektivních kvalitativních změn je přitom diverzifikace systému vysokého školství, resp. terciárního vzdělávání.[6] V souladu s tím je nezbytné kvalitu definovat jako vícerozměrnou kategorii a v tomto duchu rozlišit dílčí cíle jednotlivých priorit:

- **Cíle obecné** vycházejí z obecných priorit České republiky a Evropské unie a ministerstvo bude usilovat o jejich plošné naplňování bez ohledu na specifický charakter jednotlivých vysokých škol.

  Příklad: sociální dostupnost studia by měla být garantována jak na výzkumně profilované univerzitě, tak na neuniverzitní vysoké škole zaměřené přednostně na profesně orientované vzdělávání.

- **Cíle specifické** jsou považovány za dílčí priority, jejichž naplňování na jednotlivých vysokých školách se může výrazně lišit v souvislosti s diferenciací jejich poslání, rolí a specifických priorit.

  Příklad: špičkový výzkum nemusí představovat relevantní cíl pro vysokou školu, která se dlouhodobě orientuje na celoživotní vzdělávání a regionální funkce nebo například na tvůrčí činnost v oblasti umění.

Naplňování priorit Dlouhodobého záměru ministerstva je proces, na kterém se podílí jak samotné ministerstvo, tak jednotlivé vysoké školy. V souvislosti s rozdílnými rolemi těchto hlavních aktérů se rovněž liší nástroje, které jsou pro naplňování dílčích cílů k dispozici.

[5] http://www.vyzkum.cz/FrontClanek.aspx?idsekce=5579

[6] Pojem terciární sektor není v České republice dosud legislativně vymezen, obecně se jím rozumí oblast zahrnující veřejné, soukromé a státní vysoké školy (poskytující vysokoškolské vzdělání v bakalářských, magisterských a doktorských studijních programech), dále vyšší odborné školy (poskytující vyšší odborné vzdělání, případně bakalářské studijní programy ve spolupráci s vysokou školou) a konečně i další instituce poskytující vzdělání vedoucí k dosažení vyššího než středoškolského kvalifikačního stupně (u nás se v současnosti jedná o dvouleté studium na konzervatořích, které navazuje na maturitní zkoušku).

1) Na straně ministerstva:

- Za jeden z nejvýznamnějších nástrojů pro řízení a rozvoj systému vysokého školství považuje ministerstvo obecně financování. Zásady a pravidla financování musí strategické priority státu ve vysokoškolské politice nejenom odrážet, ale mají se stát dokonce jedním z rozhodujících hybatelů posunu od kvantity ke kvalitě a k diverzifikaci vysokého školství. Dlouhodobý záměr ministerstva proto vytyčuje i hlavní zásady výstavby rozpočtu, které budou podle možností postupně rozpracovávány v aktualizacích a následně uskutečňovány tak, aby podpořily naplňování stanovených priorit (viz kapitola II. 3).
- Mezi nástroje systémového charakteru patří především individuální projekty národní pro oblast vysokoškolského vzdělávání a výzkumu, experimentálního vývoje a inovací, které jsou uskutečňovány v rámci operačního programu Vzdělávání pro konkurenceschopnost (dále jen „OP VK“), prioritní osa 4.2 (Systémový rámec terciárního vzdělávání a rozvoje lidských zdrojů ve VaV). V současné době se jedná o projekty *Reforma terciárního vzdělávání*, *Národní kvalifikační rámec terciárního vzdělávání* (Q-RAM), *Systémová podpora efektivního řízení institucí terciárního vzdělávání a výzkumných a vývojových organizací* (EFIN), *Podpora technických a přírodovědných oborů* (PTTO), *Efektivní transfer znalostí a poznatků z výzkumu a vývoje do praxe a jejich následné využití* (EFTRANS), *Mezinárodní audit výzkumu, vývoje a inovací v ČR a implementace jeho výsledků do strategických dokumentů* (Audit VaVaI), připravuje se projekt *Hodnocení kvality terciárního vzdělávání* (Hodnocení kvality).[7]
- Reformní úsilí v oblasti terciárního vzdělávání bude podpořeno přípravou dvou nových zákonů, zákona o terciárním vzdělávání a zákona o finanční pomoci studentům.
- Systémový charakter má rovněž samotná koordinace operačních programů, jejichž gestorem je ministerstvo (OP VK a *Operační program Výzkum a vývoj pro inovace*, dále jen OP VaVpI), s cílem zajistit jejich účelné a synergické využívání jednotlivými příjemci podpory, zejména vysokými školami, institucemi vědy a výzkumu a vývojovými a inovačními centry.
- Budou zachovány a pro naplnění aktuálních potřeb inovovány a dopracovány existující nástroje, které ministerstvo již využívá (jako například SIMS-Sdružené informace matrik studentů).

2) Na straně vysokých škol:

- Výchozím bodem by měla být komplexní analýza silných a slabých stránek konkrétní vysoké školy zpracovaná se zřetelem k její zamýšlené dlouhodobé profilaci.
- Na základě této analýzy by měly být stanoveny dílčí cíle a identifikovány konkrétní nástroje a prostředky, které lze pro jejich naplňování využít (např. změny vnitřních předpisů, podpora rozvoje prostřednictvím projektového zapojení instituce do odpovídajících programů atd.)

V době přípravy Dlouhodobého záměru ministerstva není dosud zřejmé vyústění některých zásadních trendů, zejména politických a ekonomických. Větší úloha než doposud proto připadne jeho každoročním aktualizacím, jejichž prostřednictvím bude možné pružněji reagovat na dynamický vývoj v českém i mezinárodním dění a blíže konkretizovat zde

[7] http://www.msmt.cz/strukturalni-fondy/ipn-pro-oblast-terciarniho-vzdelavani-vyzkumu-a-vyvoje

uvedené obecné cíle. Aktualizace Dlouhodobého záměru ministerstva pro rok 2011 je zpracována jako samostatný dokument.

I. Východiska pro formulaci priorit

Hlavní priority a záměry dalšího vývoje vysokého školství a zvýšený důraz na kvalitu naplňování všech funkcí a rolí vysokých škol nelze uplatňovat bez zřetele k hlavním kvantitativním a strukturálním trendům, které fungování systému vysokého školství v České republice významně ovlivňují. Proto tato kapitola stručně shrnuje některé podstatné poznatky o dosavadních tendencích ve vývoji české společnosti a vysokého školství a s oporou v dostupných predikcích vytváří základ pro formulaci klíčových kvalitativních priorit.

1. Počty studentů

Růstová dynamika České republiky v podílu poprvé zapsaných byla po roce 2000 mezi rozvinutými zeměmi světa vůbec nejvyšší, přičemž podstatně rychleji probíhala v terciárních vzdělávacích programech ISCED 5A (na vysokých školách) než v programech ISCED 5B (na vyšších odborných školách). Průměrné roční tempo růstu podílu poprvé zapsaných do terciárního vzdělávání v ČR více než dvojnásobně přesáhlo průměr zemí OECD. Zatím poslední publikovaná zpráva OECD z roku 2009 (uvádí údaje za rok 2006/2007) ukázala výrazné posuny umístění České republiky v mezinárodním srovnání způsobené stálým zvyšováním absolutního počtu studentů v ČR a od druhé poloviny 90. let souběžně působícím zmenšováním věkové skupiny 19-21letých.

V roce 2006/2007 se na vysoké školy (veřejné, státní i soukromé) do terciárních programů ISCED 5A poprvé zapsalo téměř 75 tisíc studentů, což představovalo 54 % populace odpovídajícího věku (ještě v roce 2000 to bylo méně než 25 %), a na vyšší odborné školy do programů ISCED 5B dalších 11 tisíc, tedy 8,5 % populace odpovídajícího věku. Po redukci celkového počtu studentů o ty, kteří sice byli poprvé zapsáni například na vysokou školu, ale již dříve byli zapsáni také na vyšší odborné škole (nebo naopak), to podle metodiky OECD představuje dohromady zhruba 60 % populace příslušného věku poprvé zapsaných do terciárního vzdělávání. Díky tomuto vývoji Česká republika již v akademickém roce 2006/2007 předstihla v podílu poprvé zapsaných do vysokoškolských programů (ISCED 5A) několik ekonomicky vyspělejších zemí, v podstatě již dosáhla průměru vyspělých evropských zemí (EU-19) a dostala se zřetelně nad úroveň například Německa, Rakouska a Švýcarska, tedy zemí, s nimiž máme podobné školské tradice a zvláště strukturu středního školství s důrazem na odbornou a učňovskou přípravu.

V průběhu dalších tří let, tedy do akademického roku 2009/2010, za který jsou k dispozici poslední české údaje, se situace dále výrazně proměnila. Celkový počet poprvé zapsaných do terciárního vzdělávání přesáhl 95 tisíc studentů, ovšem zatímco počet poprvé zapsaných na vysoké školy se zvýšil o více než 15 tisíc (z toho 58 % uvedeného růstu šlo ve prospěch veřejných škol a 42 % ve prospěch soukromých škol), na vyšších odborných školách zaznamenali pokles zhruba 1000 studentů. Díky tomu se podíl poprvé zapsaných z odpovídajících věkových kohort v roce 2009/2010 zvýšil na 61,5 % na vysokých školách (ISCED 5A) a snížil na 7,5 % na vyšších odborných školách (ISCED 5B). Dokonce i po odpočtu odhadu zdvojených (opakovaných) zápisů mezi programy 5A a 5B (jde zhruba o 2 procentní body) je zřejmé, že podíl poprvé zapsaných do terciárního vzdělávání v roce 2009/2010 přesáhl dvě třetiny populace odpovídajícího věku.

Významné je rovněž zjištění, že se nepodařilo naplnit cíl předchozího dlouhodobého záměru ministerstva, aby ve studiu v magisterských studijních programech pokračovalo jen okolo 50 % absolventů bakalářských studijních programů. Data z roku 2009 ukazují, že do magisterských studijních programů přechází ve skutečnosti více než 80 % bakalářů a z vysokých škol proto stále ještě ve velké většině odcházejí absolventi s magisterským diplomem. Je to zároveň jedním z důvodů, proč se po zavedení strukturovaného studia, skutečná průměrná délka setrvání studenta ve vysokoškolském vzdělávání prodlužuje, místo, aby se zkracovala.

Tak rychlému nárůstu počtu studentů neodpovídá ani ekonomická situace, ani schopnost vysokého školství se přizpůsobovat a mít pro každého z širokého spektra zájemců o studium – se stále různorodějším zázemím a životními zkušenostmi, studijními předpoklady a motivacemi, aspiracemi a cíli – odpovídající nabídku.

V důsledku blížícího se demografického zlomu se navíc v polovině nastupujícího desetiletí do věku 19–21 let začnou dostávat podstatně slabší věkové ročníky, což bude mít na kvantitativní vývoj vysokého školství významné dopady. Současný počet poprvé zapsaných do terciárního vzdělávání totiž absolutně převyšuje velikost celého odpovídajícího populačního ročníku v roce 2016.

2. Institucionální vývoj

V souladu s expanzí systému v počtech studentů pokračoval v minulých letech institucionální rozvoj českého vysokého školství, přičemž obzvláště dynamický byl v sektoru soukromého vysokoškolského vzdělávání. V letech 2006 až 2009 vzniklo 10 nových soukromých vysokých škol, činnost naproti tomu ve stejném období ukončily 4 soukromé vysoké školy - dvě se integrovaly jako nové fakulty do existujících veřejných vysokých škol, jedné byl odebrán státní souhlas a jedné byla odňata akreditace jediného akreditovaného studijního programu. Významná byla rovněž transformace 3 soukromých vysokých škol na školy univerzitního typu.

V sektoru veřejných vysokých škol probíhal naproti tomu extenzivní institucionální rozvoj na úrovni fakult. Ve sledovaném období po roce 2006 vznikla sice pouze jediná nová neuniverzitní veřejná vysoká škola (Vysoká škola technická a ekonomická v Českých Budějovicích), oproti stavu na konci roku 2005 však bylo vytvořeno 17 nových fakult, které se etablovaly většinou transformací samostatných vysokoškolských ústavů nebo vydělením z fakult již dříve existujících.

Významným jevem posledních let je rovněž velký rozmach nových detašovaných pracovišť veřejných i soukromých vysokých škol. Z šetření, které ministerstvo uskutečnilo na podzim 2009, vyplývá, že pobočky, na kterých probíhá výuka, má 16 veřejných vysokých škol (celkem 61 poboček) a 18 soukromých vysokých škol (celkem 43 poboček). Pobočky přitom vznikaly hojně i v místech bez předchozí akademické tradice, což lze interpretovat jako další fázi regionalizace vysokoškolského vzdělávání. Na základě dosud nesoustavného sledování těchto pracovišť však rovněž vznikají odůvodněné obavy z nevyrovnané kvalitativní úrovně výuky a akademických činností mimo hlavní sídla vysokých škol. Specifický problém představují pobočky zahraničních vysokých škol, o nichž má ministerstvo přehled pouze v případě, že zažádají o zařazení do přílohy č. 3 vyhlášky č. 322/2005 Sb. o dalším studiu, popřípadě výuce, které se pro účely státní sociální podpory a důchodového pojištění považují za studium na středních nebo vysokých školách, ve znění pozdějších předpisů. (K 1. lednu 2010 je ve zmíněné příloze uvedeno 12 vzdělávacích institucí působících v České republice,

uskutečňujících vysokoškolské studijní programy, popřípadě obory, zahraničních vysokých škol).

3. Demografický vývoj

V polovině 90. let dorazila na vysoké školy demografická vlna vysokého počtu narozených v polovině 70. let. Do vysokoškolského věku se dostala kohorta, která dosahovala bezmála až téměř k 200 tisícům osob v jednotlivých věkových ročnících. Přestože v polovině 90. let absolutní počet zapsaných na vysoké školy, poté počet studentů a o několik let později i absolventů vysokých škol rostl poměrně rychle, v ukazatelích přístupu k vysokoškolskému vzdělání a podílu absolventů vysokých škol v odpovídající věkové kohortě se to z uvedených demografických důvodů odrazilo jen částečně.

Ve druhé polovině 90. let však přišel z hlediska vysokých škol demografický zlom, během něhož se velikost odpovídajících věkových kohort snížila na 130–140 tisíc, tedy zhruba o čtvrtinu. V důsledku toho se ovšem mnohem rychleji začal zvyšovat podíl zapsaných na vysoké školy a v návaznosti na to – avšak s několikaletým zpožděním – i podíl absolventů vysokých škol z odpovídající věkové kohorty.

Následující přibližně desetileté demografické období začíná zhruba od roku 2002–2005, kdy se velikost vysokoškolských věkových kohort téměř přestává měnit (setrvává na jakési demografické plošině). Odráží poměrně stagnující demografický vývoj v 80. letech minulého století, kdy se počet narozených dětí stabilizoval. Mezi roky 2002 a 2009 se průměrná velikost ročníku ve věku 19–21 let jen mírně zmenšila ze 139 na 135 tisíc osob, tedy pouze o 3 %. Růst počtu zapsaných, studentů i absolventů se proto v posledních letech promítá s téměř shodnou dynamikou do růstu jejich podílu v odpovídajících věkových kohortách.

Vývoj demografických křivek ovšem zřetelně ukazuje, že stagnující velikost vysokoškolských věkových kohort je pouze dočasná. Další demografický zlom totiž vysoké školy čeká v letech 2013–2016, kdy začne prudce klesat příslušná věková kohorta nejprve pro zapsané, vzápětí pro studenty a později i pro absolventy vysokých škol. Druhý demografický pokles je důsledkem výrazného snížení porodnosti v první polovině 90. let, kdy se průměrný počet dětí narozených ženám během jejich života (tzv. úhrnná plodnost) snížil ze zhruba 2 dětí v 80. letech až na 1,1 dítěte v druhé polovině 90. let, což představovalo jednu z nejnižších hodnot v celé Evropě.

Průběh tohoto demografického poklesu je charakteristický svou strmostí, kdy během několika let poklesne velikost vysokoškolských věkových kohort na hodnoty jen málo převyšující 90 tisíc osob, oproti dnešní situaci tedy téměř o třetinu. Uvedený proces se v současné době již přesouvá ze základních škol na středoškolskou úroveň se zřejmými důsledky pro budoucí počty nových maturantů. Na nízké úrovni kolem 90–95 tisíc osob se vývoj v průměrném ročníku udrží přibližně deset let, které představují další demografickou plošinu. Kolem roku 2025 se vysokoškolské populační kohorty začnou krátkodobě opět zvyšovat.

4. Vývoj vzdělanostních potřeb trhu práce

Situace vysokoškoláků na pracovním trhu v České republice je dlouhodobě příznivá a prozatím lepší než postavení i uplatnění stejně vzdělaných absolventů ve většině západoevropských zemí. Náklady na vysokoškolské studium vykazují rychlou návratnost, a to jak z pohledu státu (prostřednictvím zvýšených výnosů daní), tak v rovině individuální. Vysokoškoláci oproti absolventům nižších stupňů vzdělání vykazují nižší nezaměstnanost,

kratší dobu hledají své první zaměstnání, získávají vyšší mzdy, lepší sociální postavení i jistotu práce, častěji pracují ve vystudovaném oboru a celkově jsou se svou prací spokojenější.

Je tomu tak z několika příčin. Předně proto, že z historických důvodů je u nás vysokoškoláků mezi dospělým obyvatelstvem stále ještě poměrně málo a na trhu práce se střetávají s podstatně menší konkurencí než absolventi v jiných evropských zemích. Také však proto, že v posledních letech a zvláště po vstupu do EU se český trh práce poměrně rychle rozvíjel a měnil, což podstatně zvyšovalo příležitosti pro mladé vzdělané lidi. Z toho samozřejmě výrazně těžili právě absolventi vysokých škol, jejichž postavení a uplatnění na pracovním trhu je ve srovnání s jejich kolegy z většiny západoevropských zemí stále ještě lepší. Vedle obou předchozích příčin je třeba doplnit, že k dobrému uplatnění absolventů přispívá rovněž v celkovém průměru dosud uspokojivá kvalita a relevance jejich vysokoškolské přípravy.

Výzkumy ovšem také ukazují, že v zaměstnatelnosti a uplatnění absolventů existují zřetelné rozdíly mezi absolventy jednotlivých vysokých škol. Způsobují je do jisté míry vnější vlivy, jako je například kvalita přijatých uchazečů o studium nebo situace na regionálním trhu práce, kam absolventi nastupují. Je však nepochybné, že rozdíly jsou ovlivněny také působením samotných škol, jako je například oborová struktura absolventů, forma a obsah studia, úroveň pedagogické práce i celkové studijní klima. Pouze pravidelné a důkladné analýzy a hodnocení přechodu absolventů ze škol na trh práce mohou dostatečně zřetelně upozornit na rizikové oblasti a možnosti vzniku nerovnovážných stavů na pracovním trhu a oslabit problémy spojené s uplatněním vysokoškoláků.

V důsledku ekonomické krize došlo na trhu práce od konce roku 2008 ke zhoršení postavení absolventů vstupujících na pracovní trh. Pro vývoj v nejbližším období jsou přitom podstatné dvě vzájemně propojené okolnosti. První souvisí s tím, jak rychle se podaří ekonomickou krizi a její důsledky na trhu práce překonat a jakou podobu bude mít náš další ekonomický vývoj. Druhá se týká toho, kdy, nakolik a za jakou cenu se podaří zažehnat krizi veřejných rozpočtů a jak nezbytné šetření ovlivní počty pracovních míst ve veřejném sektoru (veřejná správa, školství, zdravotnictví, sociální péče apod.), které podstatně souvisí s uplatněním absolventů vysokých škol.

Ve střednědobém a dlouhodobém horizontu úvah je třeba srovnávat dynamiku vývoje počtu absolventů přecházejících z vysokých škol na pracovní trh a vývoje odpovídajících pracovních míst v ekonomice. Expanze vysokoškoláků totiž vede k tomu, že již v současnosti tvoří největší skupinu absolventů, která odchází ze vzdělávacího systému (a většina z nich navíc s vysokoškolským diplomem absolventa magisterského studijního programu). Nelze však předpokládat, že obdobně dynamické tendence se prosadí i ve struktuře pracovních míst. Proto se pravděpodobně během několika let začne postavení a uplatnění absolventů vysokých škol postupně přibližovat k absolventům ostatních vzdělávacích úrovní (relativně tedy zhoršovat), podobně jako je tomu i ve většině ostatních evropských zemí. Vysokoškoláci se častěji než dnes začnou ocitat mezi nezaměstnanými a na pracovních místech, která nebudou odpovídat jejich kvalifikaci.

Předběžné výsledky projekce vytvořené v rámci rozsáhlého programu Evropské unie („*New Skills for New Jobs*“[8]) předpokládají, že do roku 2020 se v České republice celkový počet pracovních míst a zaměstnaných sníží oproti roku 2008 o více než 3 %, což je přibližně o 130-150 tisíc osob. Pokles se však bude týkat hlavně pracovních míst požadujících středoškolské a především základní vzdělání. Počet pracovních míst pro vysokoškoláky se i přes uvedený celkový pokles bude v příštích letech dále zvyšovat. Projekce předpokládá, že v roce 2020 bude v České republice téměř o pětinu pracovních míst (tedy zhruba o 150 tisíc) pro osoby

[8] http://ec.europa.eu/social/main.jsp?catId=568&langId=en

s terciárním vzděláním více než v roce 2008. Ve stejném období z trhu práce navíc odejde (většinou do důchodu) téměř čtvrt milionu vysokoškoláků a uvolní další vysokoškolská místa. Celkově u nás budou v roce 2020 vysokoškolská pracovní místa (v dnešním chápání) tvořit přibližně 20 % všech pracovních míst.

Počet pracovních míst pro vysokoškoláky se v ČR nejvíce zvýší v kvartérním veřejném sektoru ekonomiky, kde vzroste o několik desítek tisíc (především vzdělávání, zdravotnictví a sociální činnosti). Vysoký nárůst počtu pracovních míst pro osoby s terciárním vzděláním lze očekávat rovněž v kvartérním tržním sektoru (zvláště v nemovitostech, službách pro podniky, výzkumu a vývoji a částečně i v peněžnictví a pojišťovnictví, ačkoliv jde o jedno z odvětví, v němž se na celkovém počtu pracovních míst negativně projevila finanční krize). Přes výrazný pokles celkového počtu pracovních míst dojde k menšímu nárůstu nových pracovních míst pro vysokoškoláky v sekundárním a v terciárním sektoru, k nejmenšímu absolutnímu zvýšení pak v primárním sektoru.
Pracovní místa (strana poptávky na trhu práce) jsou však pouze jednou stranou trhu práce. Druhou, samozřejmě neméně důležitou, jsou lidé (strana nabídky trhu práce), kteří tato pracovní místa obsazují (pracovní síla). Díky expanzi vysokého školství v posledních deseti letech bude totiž v České republice v roce 2020 na trhu práce okolo jednoho a čtvrt milionu osob s terciárním vzděláním. Zatímco v pracovní síle budou vysokoškoláci představovat okolo 25 %, pracovní místa určená pro ně budou tvořit jen asi 20 % ze všech pracovních míst. Vysokoškoláků bude tedy víc než odpovídajících pracovních míst. Znamená to, že lidé s terciárním vzděláním začnou postupně obsazovat i místa, na kterých v současnosti pracují lidé s nižším vzděláním, především středním s maturitní zkouškou. Silněji to pochopitelně zasáhne čerstvé absolventy, kteří budou na pracovním trhu hledat svou první práci.

Problémy, které tím vzniknou se zaměstnatelností a především odpovídajícím uplatněním absolventů na pracovním trhu budou oborově diferencované. Do roku 2020 se totiž na trhu práce v České republice zdaleka nejvíce zvýší počet vysokoškoláků s ekonomickým vzděláním (jejich podíl mezi vysokoškoláky vzroste z 16 % na zhruba 20 %) a absolventů sociálních oborů. Mezi nimi je také možné očekávat větší problémy při hledání odpovídající práce. Naopak nejmenší nárůst zaznamenají vysokoškoláci s technickým vzděláním (podíl techniků ze všech vysokoškoláků na trhu práce se sníží dokonce o 4 - 5 procentní bodů) a lze předpokládat, že jejich uplatnění na trhu práce bude proto příznivější.

II. Priority Dlouhodobého záměru

Klíčové priority Dlouhodobého záměru ministerstva byly identifikovány na základě analýzy předchozího vývoje a shrnutí základních tendencí, které české i evropské vysoké školství ovlivní v příštích letech. Jejich konečná formulace je výsledkem bezmála roční diskuze v pracovní skupině, jež byla pro přípravu Dlouhodobého záměru ustavena v dubnu 2009 ze zástupců ministerstva, České konference rektorů, Rady vysokých škol a dalších odborníků na vzdělávací a vědní politiku.

Dlouhodobý záměr ministerstva pokrývá řadu důležitých témat, jež byla shrnuta do tří prioritních oblastí:[9]

1. **Kvalita a relevance**
2. **Otevřenost**
3. **Efektivita a financování**

Jednotlivé prioritní oblasti jsou popsány v obecně shodné struktuře, obsahují definici a zdůvodnění priority, stanovují dílčí cíle a identifikují hlavní nástroje pro jejich naplňování.

[9] Na rozdíl od předchozích dlouhodobých záměrů tak např. dílčí cíle v oblasti výzkumu a vývoje nejsou pojednány odděleně, nýbrž vždy v kontextu zastřešujících prioritních oblastí.

1. Kvalita a relevance

České vysoké školství prošlo v uplynulých letech značnými proměnami, z nichž nejmarkantnější byl pokračující nárůst počtu studentů. Kvantitativní ukazatele v tomto ohledu výrazně překročily i cíle stanovené v Dlouhodobém záměru ministerstva na období 2006 – 2010. Klíčoví aktéři se přitom shodují, že rychlý přechod terciárního vzdělávání od fáze elitní směrem k jeho univerzalizaci, umocněný navíc demografickým a ekonomickým vývojem, přináší a v následujícím období ještě přinese řadu závažných důsledků pro obecné funkce vysokého školství, formy a obsahy vzdělávací činnosti, studentské kariéry, ale rovněž pro řízení systému vysokého školství jako celku i jednotlivých vysokých škol. Jako zvláště závažné jsou v tomto kontextu ministerstvem, vysokými školami i vnějšími aktéry vnímány nové výzvy v oblasti kvality, relevance a efektivity vzdělávání.

Dostupné informace naznačují, že alespoň některé naše vysoké školy s delší tradicí dosahují poměrně vysokého komparativního standardu, který přinejmenším nezaostává za postavením České republiky v jiných srovnávaných oblastech. Rovněž uplatnění absolventů českých vysokých škol na pracovním trhu a jejich zpětné hodnocení kvality a relevance vysokoškolského vzdělání se nijak nevymyká poměrům v západoevropských zemích. Zároveň se však – především v poslední době – u nás objevují některé příznaky dlouhodobého ohrožení kvality a inflace udělovaných vysokoškolských diplomů, často jako důsledek nepřiměřené (a ne zcela kontrolované) expanze systému. Cílem Dlouhodobého záměru ministerstva je na tyto podněty reagovat a v období 2011 – 2015 orientovat rozvoj všech složek vysokoškolského systému tak, aby již završený kvantitativní rozmach byl doprovázen odpovídajícím důrazem na kvalitu a relevanci.

V souvislosti s uvedeným vývojem se i v České republice ukazuje, že kvantitativní expanze musí být provázána s diverzifikací vysokého školství. Jejím cílem je přitom na jedné straně umožnit vzdělávání mnohem různorodější populaci studentů a připravit je na velmi rozmanité pozice ve společnosti, ale na druhé straně také ochránit a zachovat tradiční elitní univerzitní sektor vysokého školství, udržet jeho vysokou úroveň, která je pro vývoj společnosti (a ekonomiky) životně důležitá. V masifikovaném a diverzifikovaném vysokém školství, které plní řadu velice rozmanitých funkcí, je proto třeba vytvořit příznivé prostředí pro profilaci jednotlivých škol podle toho, v čem jsou schopny dosahovat nejlepších výsledků. Vedle škol orientovaných na špičkový výzkum v mezinárodním prostředí a náročné vzdělávací programy na magisterské a doktorské úrovni musí dostatečný prostor pro svůj rozvoj získat také školy, které se zaměří například na bakalářské programy, vzdělávání dospělých, transfer znalostí, spolupráci s podniky nebo podporu svého regionu.

1.1 Počet studentů

Cíl: Sladit počty studentů s demografickým vývojem, potřebami trhu práce a z nich vyplývajícími souvislostmi

Ministerstvo:

- bude usilovat o to, aby podíl poprvé zapsaných do celého terciárního vzdělávání v ČR z odpovídající věkové kohorty byl do roku 2015 zachován přibližně do dvou třetin populace odpovídajícího věku;
- bude usilovat o to, aby podíl absolventů bakalářských studijních programů, kteří pokračují ve studiu v navazujících magisterských studijních programech, tvořil

v systému českého vysokého školství nejvýše 50 %. Konkrétní podíl se však u jednotlivých vysokých škol a v jednotlivých oblastech vzdělávání může i výrazně lišit v závislosti na jejich celkové profilaci a rovněž na charakteru uskutečňovaných studijních programů;

- změní parametry financování veřejných vysokých škol tak, aby byla postupně oslabována váha vstupních parametrů (počet studentů) ve prospěch parametrů výstupních a kvalitativních s postupným posilováním prvků kontraktového financování založeného na průniku strategie ministerstva se strategiemi jednotlivých vysokých škol. Tento systém umožní více diferencovat využití prostředků a směrovat je na posílení kvality a podporu rozmanitější struktury funkcí, rolí a aktivit vysokých škol.

Nástroje:

Změna pravidel financování veřejných vysokých škol.

1.2 Počet a struktura vysokých škol

Cíl: Optimalizovat počet a strukturu vysokých škol, podporovat institucionální diverzifikaci vysokých škol, příp. jejich součástí s ohledem na různé možné podoby excelence (výzkum, výuka, mezinárodní spolupráce, regionální funkce)

Ministerstvo:

- nebude podporovat vznik nových vysokých škol;
- bude usilovat o zpřísnění podmínek pro vznik nových vysokých škol;
- bude podporovat integraci stávajících vysokých škol a jejich detašovaných pracovišť za účelem zajištění kvality, relevance a efektivity jejich činností;
- bude usilovat o systémové řešení problematiky poboček zahraničních vysokých škol;
- v rámci projektu Reforma terciárního vzdělávání vymezí pravidla diverzifikace;
- bude usilovat o konsolidaci systému terciárního vzdělávání, včetně integrace části sektoru současných VOŠ podle předem jasně stanovených kvalitativních kritérií v intencích projektu Reforma terciárního vzdělávání;
- ve spolupráci s Akreditační komisí bude podporovat nastavení parametrů pro multikriteriální hodnocení kvality vysokých škol s vazbou na financování;
- bude usilovat o formulaci přesnějších kritérií pro posuzování splnění předpokladů k řádnému zajištění vzdělávací a vědecké, výzkumné, vývojové a inovační, umělecké a další tvůrčí činnosti vysoké školy podle zákona o vysokých školách;
- zavede systém pravidelných kontrol dílčích cílů vytýčených jednotlivými vysokými školami v jejich dlouhodobých záměrech ve vazbě na projednávání aktualizací dlouhodobých záměrů vysokých škol.

Doporučení pro vysoké školy:

- jasně definovat své poslání a obecné cíle a zohlednit je při vytváření dlouhodobých strategií svého rozvoje, které budou na základě důkladné analýzy silných a slabých stránek podporovat jasnou profilaci vysoké školy z hlediska jejího poslání a cílů a dosahování excelence při naplňování těchto činností;

- zavést nebo, kde již existuje, posílit systém strategicky orientovaného řízení založeného na komplexním plánování činností uskutečňovaných vysokou školou a vyhodnocování dosažených výsledků ve vztahu ke stanoveným cílům.

Nástroje:

OP VK: oblast podpory 4.2 - IPn Reforma terciárního vzdělávání, IPn Hodnocení kvality, IPn Q-RAM, IPn Audit VaVaI;

OP VaVpI: oblast podpory 1.1 a 2.1;

změna pravidel financování veřejných vysokých škol.

1.3 Vnitřní a vnější zajišťování kvality

Cíl: Upravit vnitřní i vnější systémy hodnocení kvality tak, aby byly v souladu s mezinárodními standardy, posílit jejich význam, zajistit zpětné vazby z hodnocení do vzdělávání

Ministerstvo:

- bude usilovat o změnu systému akreditací a reakreditací – přechod k akreditacím oblastí vzdělávání (širších celků než programů) a na delší období;
- bude usilovat o zavedení multikriteriálně pojatého hodnocení kvality vysokých škol, které zohlední specifické role a funkce vysokých škol;
- bude podporovat provázání systémů vnitřního a vnějšího hodnocení a odpovídající nastavení odpovědností a pravomocí za zajištění kvality na jednotlivých úrovních vysokého školství;
- bude podporovat posilování významu vnějšího hodnocení vysokých škol v rámci aktivit realizovaných Akreditační komisí, včetně podpory materiální a finanční;
- podpoří přijetí a uplatňování základního rámce Standardů a směrnic pro zajišťování kvality v Evropském prostoru vysokoškolského vzdělávání na jednotlivých vysokých školách[10];
- bude důsledně podporovat „vnější“ posuzování závěrů a doporučení vzešlých z vnitřních systémů a jejich uplatňování na vysokých školách;
- bude podporovat rozvoj systému činností charakteru akademického auditu a zpětných vazeb směrem do vzdělávací praxe.
- bude podporovat Akreditační komisi při systematickém monitoringu poboček vysokých škol a hodnocení kvality na nich probíhající vzdělávací činnosti.

Doporučení pro vysoké školy:

- rozvíjet systémy vnitřního hodnocení kvality a zajistit jejich provázanost se strategickým plánováním instituce;
- zajistit a posílit vyváženou a diferencovanou roli jednotlivých skupin aktérů vysokého školství (akademičtí pracovníci, management vysoké školy, studenti, absolventi, zaměstnavatelé a další sociální partneři) ve vnitřním zajišťování kvality.

[10] http://www.msmt.cz/vzdelavani/standardy-a-smernice-pro-zajisteni-kvality-v-evropskem

Nástroje:

Změna systému akreditací;

Rozvojové programy;

OP VK: oblast podpory 2.2, oblast podpory 4.2 - IPn Reforma terciárního vzdělávání, IPn Q-RAM, IPn Hodnocení kvality.

1.4 Národní kvalifikační rámec jako prostředek zajišťování kvality

Cíl: Vytvořit a implementovat Národní kvalifikační rámec terciárního vzdělávání

Ministerstvo:

- navrhne podobu Národního kvalifikačního rámce terciárního vzdělávání a pilotně ověří jeho implementaci;
- po vyhodnocení individuálního projektu národního Q-RAM podpoří plošnou implementaci národního kvalifikačního rámce terciárního vzdělávání;
- zajistí tzv. sebe-certifikaci kvalifikačního rámce terciárního vzdělávání vůči zastřešujícímu rámci pro Evropský prostor vysokoškolského vzdělávání;
- zajistí přiřazení (referencing) jednotlivých úrovní terciárního vzdělávání rovněž vůči Evropskému kvalifikačnímu rámci pro celoživotní učení (EQF);

Doporučení pro vysoké školy:

- provést implementaci Národního kvalifikačního rámce terciárního vzdělávání v návaznosti na jeho zavedení do procesu akreditací;
- uplatňovat Národní kvalifikační rámec terciárního vzdělávání především stanovením profilů jednotlivých nabízených studijních programů a jejich převedením do podoby očekávaných kompetencí, jejichž dosahování bude ověřitelné.

Nástroje:

OP VK: oblast podpory 4.2 - IPn Q-RAM (tvorba a pilotní ověření), IPn Reforma terciárního vzdělávání (provázání kvalifikačního rámce se systémem akreditací), IPn Hodnocení kvality (provázání kvalifikačního rámce se systémem zajišťování kvality na institucionální úrovni);

Nástroje institucionálního financování.

1.5 Progresivní formy a metody vzdělávání

Cíl: Diverzifikovat formy studia a metody vzdělávání, a to v těsné vazbě na profil jednotlivých institucí, charakter studovaného programu, očekávané výstupy učení a na charakteristiku cílové skupiny studentů (například věkovou)

Ministerstvo:

- bude podporovat materiální a technické zázemí pro výuku odpovídající nejnovějším trendům;
- bude rozvíjet podmínky pro pedagogické vzdělávání akademických pracovníků;
- bude podporovat další propojování vysokoškolského vzdělávání s praxí;

- bude podporovat další rozvoj moderních metod a kreativity vzdělávacích činností (např. projektově orientované metody vzdělávání, e-learning, blended learning) tak, aby odpovídaly také potřebám specifických cílových skupin studentů (studující při zaměstnání, zdravotně či sociálně znevýhodnění).

Doporučení pro vysoké školy:

- podle charakteru vysoké školy a studijních programů podpořit zavádění neprezenčních forem studia; u těchto forem studia zajistit kvalitu shodnou s prezenční formou;
- rozvíjet systém podpory studentských praxí;
- rozvíjet systém propojování vzdělávání s výzkumem, vývojem, inovační, uměleckou a další tvůrčí činností;
- zahrnout další vzdělávání (pedagogické, odborné apod.) akademických pracovníků do kariérních řádů;
- podporovat mimořádně nadané studenty;
- vytvářet a dále rozvíjet podmínky umožňující studium osobám se specifickými potřebami;
- vytvářet podmínky pro uznávání předchozího vzdělávání včetně neformálního a v návaznosti na to uzpůsobování akademického kurikula skutečným vzdělávacím potřebám v jednotlivých případech.

Nástroje:

Rozvojové programy;

Fond rozvoje vysokých škol;

OP VK: oblast podpory 2.2 a 2.4;

OP VaVpI: oblast podpory 4.1.

1.6 Odpovědnost za zaměstnatelnost a uplatnitelnost absolventů

Cíl: Zvýšit odpovědnost VŠ za zaměstnatelnost a uplatnitelnost absolventů

Ministerstvo:

- zajistí vyhodnocení dat týkajících se zaměstnatelnosti absolventů vysokých škol;
- zohlední uplatnitelnost absolventů jako kritérium pro hodnocení a financování vysokých škol;
- připraví program směřující k podpoře uplatnění absolventů vysokých škol v oblastech souvisejících s aplikovaným výzkumem a experimentálním vývojem a zaváděním inovací či působení v oborech náročných na znalosti;
- bude usilovat o důstojné zařazení bakalářů do platových tabulek státních institucí a k tomuto problému vyvolá jednání s Ministerstvem práce a sociálních věcí;
- bude usilovat o to, aby vysokoškolské vzdělání v bakalářských studijních programech bylo na trhu práce chápáno jako ucelené vysokoškolské vzdělání a absolvent takového vzdělání jako kompetentní specialista v dané oblasti;

- bude podporovat, aby požadavky stanovené právními předpisy na výkon regulovaných činností nebo pozic ve veřejném sektoru byly vedle formálního stupně vzdělání v co nejvyšší možné míře vyjádřeny také prostřednictvím výstupů učení;
- bude usilovat o zvyšování kvality vzdělávací činnosti na pedagogických fakultách s cílem zlepšit přípravu jejich absolventů pro výkon pedagogických povolání.

Doporučení pro vysoké školy:

- inovovat studijní programy s ohledem na budoucí potřeby společnosti a uplatnitelnost absolventů;
- vytvářet a upevňovat vazby na potenciální zaměstnavatele absolventů;
- vedle odborných znalostí a odborných dovedností podporovat více i rozvoj obecných způsobilostí studentů;
- v souladu s aktivitami ministerstva zvyšovat kvalitu vzdělávání na pedagogických fakultách.

Nástroje:

OP VK: oblast podpory 2.2 a 2.4, oblast podpory 4.2 – IPn PTTO;

Rozvojové programy;

změna pravidel financování veřejných vysokých škol.

1.7 Lidské zdroje pro výzkum, vývoj a inovace

Cíl: Zajistit kvalitní lidské zdroje pro výzkum, vývoj a inovace v období 2011-2015

Ministerstvo:

- bude vyhlašovat programy na podporu výzkumných pracovníků (zejména absolventů doktorských studijních programů a mladých výzkumných pracovníků) k absolvování studijních pobytů v zahraničí a následnému návratu do ČR (s tzv. návratovým grantem);
- vytvoří systém post-doktorských míst obsazovaných prostřednictvím veřejných soutěží;
- od roku 2012 bude realizovat program na podporu zkvalitňování lidských zdrojů pro výzkum, experimentální vývoj a inovace „Návrat“;
- bude podporovat dlouhodobé pobyty a integraci špičkových zahraničních studentů a akademických pracovníků.

Doporučení pro vysoké školy:

- vytvořit vnitřní motivační systém a program podpory post-doktorandských míst obsazovaných prostřednictvím veřejných soutěží.

Nástroje:

OP VK: oblast podpory 2.3 a 2.4

Od roku 2014 budou prostředky na řešení příslušných programů vyčleněny ze státního rozpočtu

Prostředky programu „Návrat“ budou vyčleněny z výdajů ministerstva na mezinárodní spolupráci na výzkum, vývoj a inovace uplatňované na rok 2012

2. Otevřenost

2.1 Internacionalizace

2.1.1 Internacionalizace ve vzdělávání

Cíl: Implementace Boloňského procesu v ČR tak, aby se české vysoké školy staly plnoprávnými členy Evropského prostoru vysokoškolského vzdělávání a zvýšily svou konkurenceschopnost v mezinárodním prostředí

Ministerstvo:

- zajistí účast České republiky v programech EU a dalších organizací týkajících se mezinárodní spolupráce v oblasti terciárního vzdělávání (Lifelong Learning Programme, Erasmus Mundus, Aktion, CEEPUS apod.);
- bude podporovat programy zaměřené na mobilitu studentů a pracovníků vysokých škol;
- bude usilovat o finanční zvýhodnění vysokých škol, které získají Diploma Supplement Label a ECTS Label;
- bude usilovat o vytváření vhodných podmínek pro trvalé zaměstnávání zahraničních odborníků na pozicích akademických pracovníků (mj. mezinárodní srovnatelnost systému akademických funkčních pozic);
- bude prezentovat české vysokoškolské vzdělávání v zahraničí (ve spolupráci s Domem zahraničních služeb) – prostřednictvím webové stránky www.studyin.cz, účasti na zahraničních veletrzích, vydáváním informačních materiálů.

Doporučení pro vysoké školy:

- zaměřit se na správné zavedení a maximální využívání kreditového systému ECTS založeného na výstupech z učení, vydávání dodatku k diplomu (Diploma Supplement) zdarma všem absolventům v českém a anglickém jazyce (popř. na vyžádání studenta v dalším rozšířeném evropském jazyce). Oceněním dobré praxe je udělení Diploma Supplement Label a ECTS Label Evropskou komisí;
- mobilita studentů by se měla stát běžnou součástí studia (např. tzv. mobility window jako součást studijních programů), cílem je umožnit všem zájemcům absolvovat alespoň část studia na zahraniční instituci;
- pro akademické pracovníky by měla být dlouhodobá mobilita součástí kariérního postupu a mobilita by měla být samozřejmostí i pro ostatní (administrativní) pracovníky vysokých škol;
- navyšovat počty studentů vyjíždějících na studijní pobyty a praxe do zahraničí;
- důsledně evidovat vyjíždějící a přijíždějící studenty v matrice studentů;
- podporovat studentské mobility rovněž prostřednictvím stipendií z vlastních prostředků;

- v souvislosti s mobilitou správně a důsledně uznávat studium absolvované v zahraničí (v rámci krátkodobých studijních pobytů v zahraničí automaticky v souladu s learning agreement). Tuto záležitost ošetřit ve svých vnitřních předpisech;
- navýšit počet zahraničních studentů na českých vysokých školách formou rozšíření nabídky studia v cizích jazycích, propagací studia na českých vysokých školách v zahraničí (informace na webových stránkách, prezentace na zahraničních vzdělávacích veletrzích, spolupráce se zastupitelskými úřady), strategie mezinárodní spolupráce vysokých škol a příprava podmínek pro studium zahraničních studentů (studijní opory v cizích jazycích, vybavení vysokých škol, jazykové znalosti pracovníků vysokých škol, ubytování, možnost trávení volného času apod.) a působení zahraničních odborníků na českých vysokých školách;
- rozvíjet nabídku studijních programů (zejména magisterských a doktorských) akreditovaných a uskutečňovaných v cizích jazycích a společných studijních programů – joint/double/multiple degree;
- zapojit se do komunitárních programů EU – Life Long Learning Programme, programů pro spolupráci EU s ostatními částmi světa (Erasmus Mundus, Tempus, EU-USA, EU-Canada, EU-Australia, EU-Korea apod.);
- v případě vysokých škol zaměřených na intenzivní spolupráci se zahraničními vysokoškolskými institucemi vytvářet podmínky pro skutečné mezinárodní prostředí, kdy běžným komunikačním jazykem nejen výuky bude angličtina (popř. jiný cizí jazyk).

Nástroje:

Komunitární programy EU;

Rozvojové programy;

OP VK: oblast podpory 2.2;

vlastní prostředky vysokých škol.

2.1.2 Mezinárodní spolupráce vysokých škol v oblasti výzkumu, vývoje a inovací

Cíl: Vytvářet podmínky pro VŠ směřující k intenzivnímu zapojení do mezinárodní spolupráce ve výzkumu, vývoji a inovacích

Ministerstvo:

- bude pokračovat ve vedení programů mnohostranné spolupráce a bude dále rozvíjet dvoustranné dohody o spolupráci se zeměmi EU i mimo EU;
- bude poskytovat podporu na účast v programech mezinárodní spolupráce ve výzkumu a vývoji;
- bude usilovat o finanční zvýhodněné vysokých škol, které uspějí v získávání mezinárodních výzkumných projektů;
- bude usilovat o zjednodušení administrativního prostředí pro aplikace projektů s očekávaným dopadem na zvýšení aktivní účast vysokých škol v programech mezinárodní spolupráce;
- od roku 2011-2012 bude realizovat program výzkumu, experimentálního vývoje a inovací na podporu evropských projektů „ERC CZ“ na podporu základního a

aplikovaného výzkumu (tzv. hraniční výzkum) v rámci programů s hodnocením ERC, ale bez financování prostředků ERC.

Doporučení pro vysoké školy:

- podporovat obousměrné mezinárodní mobility výzkumných pracovníků vysokých škol;
- vytvořit podmínky pro možnou realizaci projektů ERC v rámci programu ERC CZ na VŠ jako „hostitelské instituci".

Nástroje:

OP VK: oblast podpory 2.3, oblast podpory 4.2 – IPn Audit VaVaI, IPn EFTRANS;

Finanční prostředky na program ERC CZ budou vyčleněny z výdajů MŠMT na mezinárodní spolupráci ve výzkumu a vývoji.

2. 2 Spolupráce s praxí

Cíl: Vysoké školy jakožto centra nejvyššího stupně vzdělání, výzkumu a vývoje se musí otevřít více spolupráci s praxí

Ministerstvo:

- bude podporovat výraznější odpovědné zapojení vnějších aktérů v řízení jednotlivých vysokých škol;
- bude podporovat spolupráci vysokých škol se zástupci praxe při uskutečňování a hodnocení vzdělávací činnosti;
- v rámci individuálního projektu národního EFTRANS vytvoří a pilotně ověří metodiky pro využití výsledků výzkumu a vývoje na vysokých školách;
- podpoří zabezpečení a rozvoj činností ochrany duševního vlastnictví na vysokých školách;
- podpoří výuku podnikatelství na vysokých školách;
- naváže úzkou pravidelnou spolupráci s klíčovými poskytovateli účelové podpory, např. s Technologickou agenturou ČR;
- bude podle možností podporovat rozvoj vzdělávání v oborech klíčových pro budoucí potřeby státu.

Doporučení pro vysoké školy:

- podpořit vstup do vědeckotechnologických parků, budovat centra transferu technologií a podnikatelských inkubátorů;
- vytvářet studijní programy/obory s ohledem na požadavky zaměstnavatelů;
- zapojit odborníky z praxe do výuky, tvorby studijních programů, orgánů vysokých škol, do přípravy strategických záměrů vysokých škol (též do výzkumu a vývoje);
- podporovat stáže/praxe studentů a pracovníků vysokých škol v podnicích;
- budovat kariérové poradenství, spolupracovat s podniky v oblasti zaměstnávání absolventů;
- vytvářet podmínky pro spin-off z akademické obce.

Nástroje:

Rozvojové programy;

OP VK: oblast podpory 2.2, 2.3, 2.4, oblast podpory 4.2 – IPn EFTRANS, IPn Reforma terciárního vzdělávání, IPn PTTO;

OP VaVpI: oblast podpory 3.1 a 3.2.

2.3 Celoživotní vzdělávání

Cíl: Zvýraznit úlohu vysokých škol v celoživotním vzdělávání

Ministerstvo:

- prosadí zrušení legislativní diskriminace studentů starších 26 let;
- bude usilovat o systémové řešení problematiky uznávání předchozího vzdělávání, včetně neformálního, v akreditovaných studijních programech;
- bude usilovat o systémové řešení přijímání absolventů kurzů celoživotního vzdělávání podle § 60 zákona do akreditovaných studijních programů;
- bude vytvářet podmínky pro zohlednění kombinované formy studia a kurzů celoživotního vzdělávání v rámci vnitřního i vnějšího hodnocení.

Doporučení pro vysoké školy:

- podporovat tvorbu kurzů celoživotního vzdělávání (i v návaznosti na studijní programy) ve spolupráci s regionálními zaměstnavateli a úřady práce v souladu s požadavky praxe a také s ohledem na zajištění podmínek pro studium osob se specifickými potřebami;
- vytvořit vhodné marketingové strategie směrem k cílovým skupinám (uchazeči o další vzdělávání, zaměstnavatelé);
- vyvíjet vhodné studijní opory a multimediální učební pomůcky pro kombinovanou a distanční formu studia;
- inovovat kurzy celoživotního vzdělávání ve vazbě na zavedení kreditového systému;
- vytvořit transparentní mechanismus uznávání výsledků studia;
- začlenit kurzy celoživotního vzdělávání do systému vnitřního hodnocení vzdělávací činnosti;
- pro akademické pracovníky vytvářet kurzy se zaměřením na efektivní využití informačních technologií ve výuce (např. tvorba studijních opor) a na prohloubení pedagogických kompetencí s ohledem na výuku starších, resp. zaměstnaných studentů a účastníků studia v rámci programů celoživotního vzdělávání;
- posílit poradenství pro zájemce a účastníky celoživotního vzdělávání (vč. zahrnutí hodnocení kvality poradenských služeb do systému vnitřního hodnocení).

Nástroje:

OP VK: oblast podpory 2.2, oblast podpory 4.2 – IPn Q-RAM, IPn Hodnocení kvality, IPn PTTO.

2.4 Dostupnost vysokoškolského vzdělání

Cíl: Snižovat bariéry v přístupu ke vzdělávání a v průběhu studia

Ministerstvo:

- připraví zákon o finanční pomoci studentům;
- bude hledat nové mechanismy finanční podpory vedoucí k odstraňování překážek ekonomického charakteru u potenciálních zájemců o vysokoškolské vzdělávání ze skupiny osob ze sociálně znevýhodněného prostředí a mechanismy motivující vysoké školy k získávání a podpoře takových studentů;
- bude usilovat o změnu statusu studenta vysoké školy v platné legislativě;
- bude podporovat studium smyslově, pohybově nebo obdobně znevýhodněných studentů případně studentů se specifickými vzdělávacími potřebami a zajistí systémové změny ve financování těchto aktivit.

Doporučení pro vysoké školy:

- podporovat sociálně znevýhodněné studenty formou stipendií;
- vytvářet podmínky pro studium zdravotně znevýhodněných studentů a studentů se specifickými vzdělávacími potřebami;
- inovovat studijní programy s ohledem na snazší přístup ke studijním materiálům a pomůckám;
- vytvářet přípravné kurzy pro zájemce o studium;
- spolupracovat se základními a středními školami při rozvoji motivace žáků a jejich přípravě pro studium na vysoké škole;
- podporovat zapojování studentů do vlastní tvůrčí činnosti.

Nástroje:

OP VK: oblast podpory 2.2, oblast podpory 4.2 - IPn Reforma terciárního vzdělávání.;

Rozvojové programy; postupně přechod k systémovému řešení.

2.5 Poradenství na vysokých školách

Cíl: Přizpůsobovat poradenské služby potřebám studentů

Ministerstvo:

- bude zajišťovat metodickou podporu v oblasti poradenství na vysokých školách a zveřejňovat příklady dobré praxe.

Doporučení pro vysoké školy:

- zajišťovat, popř. zprostředkovávat poradenské služby zájemcům o studium, studentům, účastníkům celoživotního vzdělávání i pracovníkům vysokých škol – studijní, kariérové, psychologické, sociální apod. s cílem získat zájemce o studium, snížit studijní neúspěšnost a přispívat k lepšímu uplatnění absolventů na trhu práce;
- za tímto účelem umožnit další vzdělávání akademických a ostatních pracovníků vysokých škol, vhodnou formou poskytovat informace cílové skupině (webové stránky apod.), rozvíjet spolupráci s ostatními vysokými školami v ČR i v zahraničí;

- poskytovat zvláštní poradenské služby osobám se specifickými potřebami.

2.6 Propagace a marketing

Cíl: Zlepšovat prezentaci vysokých škol navenek i dovnitř

Ministerstvo:

- bude průběžně zprostředkovávat veřejnosti informace o systému českého vysokoškolského vzdělávání, přičemž bude usilovat o postižení různých funkcí a rolí vysokých škol a jejich přínosů pro společnost.

Doporučení pro vysoké školy:

- vytvořit strategii marketingových a propagačních aktivit včetně jednotných vizuálních stylů s cílem posílit identifikaci a prezentaci vysoké školy navenek i směrem dovnitř;
- zaměřit se na propagační aktivity určené potencionálním zájemcům o spolupráci, studium/celoživotní vzdělávání (spolupráce se středními školami apod.).

Nástroje:

Rozvojové programy.

3. Efektivita a financování

Zásadním faktorem ovlivňujícím financování vysokého školství byl v České republice v minulých letech především rostoucí počet studentů. Ačkoli objem veřejných výdajů zejména po roce 2000 výrazně vzrostl, zvyšoval se zároveň s velkou dynamikou i počet studentů. Výše výdajů na studenta sice také průběžně rostla, avšak v roce 2008 již dynamika nárůstu počtu studentů převýšila nárůst finančních prostředků a ve výdajích na studenta nastal pokles (dokonce i v běžných cenách). Mezinárodní srovnání přitom neprokazuje, že by byl český systém v komparaci neefektivní; ukazatel efektivnosti vztahující kvalitu vysokých škol k výdajům na vysoké školství nás mezi zeměmi OECD řadí na 14. místo a současně potvrzuje zlepšení v posledních pěti letech.
Srovnatelným ukazatelem, který zohledňuje vztah výdajů na studenta k výkonu ekonomiky, je přepočet výdajů na studenta vůči HDP na hlavu. Hodnota tohoto ukazatele byla ještě v polovině devadesátých let na úrovni kolem 45 %. Do roku 2000 však klesla až k 32 % a i poté postupně zvolna oslabovala až k 29 % v roce 2006. Rok 2007 a především rok 2008 však znamenaly jeho další snížení postupně až k 25 %. Důvodem poklesu byly – podobně jako v dalších rozvinutých zemích – rostoucí počty studentů v terciárním vzdělávání a tlaky na veřejné finance z jiných sektorů ekonomiky. K poklesu ukazatele došlo přes zvyšující se podíl celkových výdajů na terciární vzdělávání vztažený k HDP. Jednou z příčin bezpochyby bylo i prodlužování délky studia, a to jak u bakalářských, tak magisterských a doktorských studijních programů.

České vysoké školství se postupně dostalo do situace, kdy současná podoba financování vysokého školství neodráží nové strategické cíle a aktuální potřeby tohoto sektoru vzdělávání. Je zřejmé, že po dosažení současného vysokého podílu zapsaných na vysoké školy a s ohledem na demografický vývoj v příštích letech je nutné poměrně rychle a razantně změnit převažující způsob financování, který vysoké školy dosud motivuje počty studentů dále zvyšovat. Klíčové trendy předkládaného Dlouhodobého záměru ministerstva – přechod od kvantity ke kvalitě a podpora efektivní diverzifikace systému – musí být podpořeny odpovídajícími finančními mechanismy souběžně s tím, jak budou upravovány další podmínky (jako například systém akreditací) pro diverzifikaci institucí celého terciárního sektoru.

Přestože je nezbytné usilovat o zvýšení objemu veřejných finančních prostředků věnovaných na terciární vzdělávání alespoň na průměrnou evropskou úroveň, je nutné usilovat rovněž o vytváření takového prostředí, v němž vysoké školství dokáže získat více soukromých finančních zdrojů. Mezi zeměmi existují v podílu soukromých prostředků značné rozdíly. Česká republika se s necelými 18 % v roce 2006 téměř vyrovnala průměru zemí EU. Za poslední tři roky se však zvýšil jak podíl soukromých zdrojů na veřejných vysokých školách, tak i podíl studentů soukromých škol platících školné ze všech studentů, takže podíl soukromých prostředků z celkových výdajů vysokého školství v ČR se dále zvyšoval a v současnosti již přesáhnul 20 %.

Podpora kvality vyžaduje vedle zajištění dostatečného objemu financí rovněž provedení změn v metodice jejich rozdělování. Především bude nutné zvyšovat míru stratifikace finančních zdrojů tak, aby se přirozeně rozvíjela rozmanitost vysokých škol na základě jejich strategických záměrů a silných stránek, které budou školy cíleně rozvíjet; dimenze této diverzifikace budou vedle vzdělávání výzkum (a jiné tvůrčí činnosti), další vzdělávání, mezinárodní aktivity, regionální funkce, spolupráce s podnikatelskou sférou a zaměstnavateli

absolventů. Zároveň bude stratifikace finančních zdrojů posilovat motivaci škol k tomu, aby hledaly možnosti dalších příjmů, včetně zahraničních a nespoléhaly pouze na veřejné zdroje. V této souvislosti je však nutné zvýšit motivaci podnikatelské sféry, aby pro ni bylo přinejmenším stejně atraktivní zadávat výzkumné úkoly vysokým školám a neodrazovalo je od toho nastavení uznatelných nákladových položek v daňovém systému.

Změny v pravidlech financování vysokých škol, které skutečně ovlivní jejich další vývoj od kvantity ke kvalitě, musí zasáhnout i některé jejich základní prvky a nemohou se tudíž příliš ohlížet na současný stav a zvyklosti v přípravě rozpočtu vysokých škol. Stávající pravidla je totiž třeba považovat za překonaná především proto, že financování vysokých škol opírají převážně o ukazatele kvantitativního rozvoje. Přitom není žádný důvod a nejsou ani příznivé ekonomické podmínky pro další zvyšování počtu studentů. Naopak je mnoho důvodů pro jejich snižování. Zřetelného zvýšení kvality lze však těžko dosáhnout bez relativního zvýšení jednotkových výdajů a funkční a efektivní diverzifikaci vysokého školství nelze zajistit bez nových finančních stimulů.
Nově zaváděné finanční nástroje mnohem více podpoří charakteristiky výstupu a kvality jednotlivých institucí. Vysoké školy se ve vyšší míře stanou zodpovědné za výsledky vzdělávání – jedním z důležitých kritérií proto bude uplatnění absolventů na pracovním trhu. Hledat je ovšem třeba i další účinné mechanismy podporující kvalitu ve vzdělávání a rozvinutí ostatních funkcí vysokých škol. Vysoké školy přestanou být podporovány v úsilí o získání co největšího počtu studentů; kvalitativní ukazatele začnou nabývat vyšší váhu, kvantitativní ji naopak budou ztrácet. Postupně bude zaváděn mechanismus, který bude vysoké školy motivovat, aby pro studium získaly nejlepší absolventy středních škol, což přispěje ke zvyšování úrovně jejich kvality. Podpora institucí, na které tito nejlepší absolventi středních škol nastoupí, jež souhrnem svých voleb ovlivní alokaci finančních prostředků, bude přirozeně provázána s celkovou diverzifikací funkcí každé z vysokých škol a ostatních nástrojů financování. Obdobným způsobem ministerstvo navrhne i mechanismy ovlivňující poměr studentů v bakalářském, magisterském a doktorském studijním programu.

Změny ve financování však zároveň nemají a ani nemusejí být výrazně skokové a nebudou zaváděny najednou, ale v postupných krocích; časový horizont přechodu k novým zásadám financování a rozpočtovým pravidlům je možné rozprostřít do období několika (3-4) let. České vysoké školství jako celek totiž není v kritickém stavu, který vyžaduje bezodkladné řešení, jež nebude brát ohled na negativní důsledky, které to může mít pro jednotlivé instituce i rozkolísání celého systému.

3.1 Efektivně řízený systém vysokého školství

Cíl: Zefektivnit systém řízení vysokého školství, vyjasnit rozložení pravomocí a odpovědností mezi klíčovými aktéry zodpovědnými za fungování sektoru vysokého školství (ministerstvo, Akreditační komise, jednotlivé vysoké školy a jejich reprezentace, vnější aktéři)

Ministerstvo:

- vyhodnotí naplňování Dlouhodobého záměru ministerstva na období 2006-2010 a výsledky promítne do aktualizací Dlouhodobého záměru ministerstva;
- bude podporovat autonomii a odpovědnost vysokých škol;
- bude usilovat o větší zapojení vnějších aktérů do analýz a strategických konzultací týkajících se rozvoje vysokého školství jako celku;

- bude usilovat o lepší koordinaci při řízení středního a vysokého školství (např. přijímací řízení na vysoké školy, inkluzivní vzdělávání).

Nástroje:

OP VK: oblast podpory 4.2 - IPn Reforma terciárního vzdělávání, IPn Audit VaVaI.

3.2 Odpovědně řízená vysoká škola, vzdělaný management

Cíl: Zajistit lepší fungování mechanismů řízení na institucionální úrovni, zejména formou pravidelných hodnocení naplňování cílů a jejich projednávání s vysokými školami

Ministerstvo:

- bude usilovat o racionalizaci pravomocí a zodpovědností na institucionální úrovni;
- vytvoří a pilotně ověří metodiky podporující efektivní řízení vysokých škol zaměřené zejména na podpůrné ekonomické a administrativní procesy;
- podpoří systém vzdělávání řídicích a administrativních pracovníků vysokých škol a těch akademických pracovníků a studentů, kteří se podílejí na samosprávě;
- systémově podpoří vysoké školy v procesu identifikace nákladů tak, aby dokázaly srovnávat svoji finanční náročnost a strukturu nákladů s obdobnými institucemi v České republice, ale i s vysokými školami v jiných evropských zemích.

Nástroje:

OP VK: oblast podpory 2.2, oblast podpory 4.2 - IPn Reforma terciárního vzdělávání, IPn EFIN.

3.3 Neinvestiční financování

Cíl: Upravit finanční mechanismy do podoby efektivních nástrojů pro realizaci cílů Dlouhodobého záměru ministerstva

Ministerstvo:

- bude usilovat o stabilitu rozpočtu VVŠ ve vztahu ke státnímu rozpočtu;
- bude usilovat o to, aby se podíl financování vysokých škol ve vztahu k HDP blížil průměru EU 15;
- definuje hlavní zásady výstavby rozpočtu na delší časové období tak, aby jednotlivé instituce mohly vnímat stabilitu ve svých příjmech ze státního rozpočtu s výhledem několika let;
- ve výstavbě rozpočtu pro vzdělávací činnost důsledně oddělí jednotlivé typy studijních programů;
- bude usilovat o postupný přechod k systému, v němž budou veřejné vysoké školy financovány na základě víceletého kontraktu se státem odvozeného od normativního financování;

- provede úpravy ve struktuře rozpočtových okruhů směrem k oslabení váhy vstupních kritérií ve prospěch kritérií výstupních a kvalitativních;
- v principu budou zachovány rozvojové programy i Fond rozvoje vysokých škol, ministerstvo však provede dílčí úpravy v jejich fungování (zejména bude postupně posilovat váhu centralizovaných rozvojových programů na úkor programů decentralizovaných);
- bude stimulovat vysoké školy k hledání možnosti dalších příjmů;
- podpoří vznik a implementaci systému hodnocení výsledků uměleckých výstupů a jejich vazbu na financování uměleckých vysokých škol.

Změny v systému financování budou nabíhat postupně tak, aby instituce měly dostatečný čas pro realizaci vlastních strategií rozvoje a v jejich financování nedošlo ke skokovým změnám.

Nástroje:

Změny pravidel financování veřejných vysokých škol;

OP VK: oblast podpory 4.2 – IPn Reforma terciárního vzdělávání.

3.4 Investiční financování

Cíl: Obnova a rozvoj vysokoškolské infrastruktury podporující zkvalitnění výuky, výzkumu a kultury akademického prostředí, zavedení dlouhodobých plánů ve vztahu k profilaci jednotlivých vysokých škol; posílení transparentnosti v oblasti programového financování a zajištění přechodu k novému systému financování.

Ministerstvo:

- prostřednictvím výzev bude vytvářet podmínky pro efektivní využití maximálního objemu finančních prostředků na investice z operačních programů EU, především z OP VaVpI (evropská centra excelence, regionální VaV centra, infrastruktura pro výuku na vysokých školách spojenou s výzkumem), současně bude VŠ podporovat při přípravě projektů do těchto programů;
- na rozdíl od předchozích období nebude za prioritu považovat tvorbu nových prostorových kapacit. K nové výstavbě bude přistupováno individuálně a ve zcela jednoznačně odůvodněných případech;
- rozhodující část finančních zdrojů bude směřovat do rekonstrukcí a modernizací stávajících vzdělávacích kapacit, knihoven, kolejí, menz, administrativního zázemí činnosti vysokých škol, infrastruktury ICT, přístupů k informačním zdrojům a vědeckým informacím, včetně obnovy a pořízení nového strojního a přístrojového vybavení;
- prostřednictvím cílené alokace investičních prostředků bude podporovat trend diverzifikace jednotlivých vysokých škol;
- v zájmu vyváženého fungování vzdělávacího sektoru vysokých škol jako celku bude usilovat o minimalizaci negativních dopadů nerovností nastavených podmínkami pro využití prostředků z fondů EU;
- bude podporovat investice s potenciálem získat (navázat na sebe) další investiční finanční prostředky ze zdrojů mimo rozpočet kapitoly MŠMT;

- v souladu s připravovanými legislativními úpravami (zákon o terciárním vzdělávání) bude usilovat o změnu pravidel pro transparentní investiční financování, včetně možnosti převedení prostředků na investice do správy vysokých škol.

3.5 Financování výzkumu, experimentálního vývoje a inovací z institucionálních prostředků státního rozpočtu

3.5.1

Cíl: Zvýšení efektivity využití prostředků státního rozpočtu na výzkum, experimentální vývoj a inovace na vysokých školách v oblasti institucionální podpory ve vazbě na dosažené výsledky ve vědě, experimentálním vývoji a inovacích

Ministerstvo:

- provede hodnocení výzkumných záměrů dle zákona č. 130/2002 Sb., ve znění pozdějších předpisů, ukončených v roce 2011 a 2013. Financování výzkumných záměrů bude ukončeno nejpozději v roce 2013, od roku 2014 bude zcela nahrazeno institucionální podporou výzkumu, experimentálního vývoje a inovací z veřejných prostředků poskytovanou na dlouhodobý koncepční rozvoj výzkumné organizace;
- jako poskytovatel institucionální podpory výzkumu, experimentálního vývoje a inovací z veřejných prostředků na dlouhodobý koncepční rozvoj organizací, splňujících definici výzkumné organizace podle § 2 odst. 2 písm. d) zákona o podpoře výzkumu, experimentálního vývoje a inovací, bude tuto podporu poskytovat na základě zhodnocení výsledků dosažených tou kterou výzkumnou organizací;
- jakožto poskytovatel institucionální a účelové podpory každoročně zajistí sběr garantovaných dat týkajících se výsledků výzkumu, experimentálního vývoje a inovací podle přijaté Metodiky hodnocení výsledků výzkumu a vývoje platné pro příslušný rok a zabezpečí předání výsledků hodnocení do Informačního systému výzkumu, experimentálního vývoje a inovací v termínech, stanovených zákonem.

3.5.2

Cíl: Implementace nových forem podpory z prostředků státního rozpočtu podle Reformy systému výzkumu, vývoje a inovací

Ministerstvo:

- bude každoročně stanovovat podíl vysoké školy na celkové poskytované podpoře specifického vysokoškolského výzkumu, který bude závislý na dosahování excelence v oblasti výzkumu, vývoje a inovací na vysokých školách prostřednictvím hodnocení VaVaI a jeho výsledků a dále na počtu absolventů magisterských a zejména doktorských studijních programů v souvislosti s excelencí ve vzdělávání;
- nastaví spolupráci s hlavními poskytovateli podpory, zejména s Technologickou agenturou ČR a s Grantovou agenturou ČR);
- podpoří vznik a rozvoj velké infrastruktury pro výzkum, vývoj a inovace při současném nastavení udržitelného mechanismu financování provozu.

Nástroje:

OP VaVpI;

OP VK: oblast podpory 4.2 - IPn EFIN, IPn EFTRANS, IPn Audit VaVaI;

vyhlášení Národního programu „Podpora velkých investic/Investiční rozvoj výzkumu a vývoje (NPV VaVaI úkol A3-4) v roce 2012;

Realizace výše uvedeného programu v letech 2014-2015 s vyčleněním odpovídajících finančních prostředků ze státního rozpočtu prostředků pro ministerstvo.

PhDr. Miroslava Kopicová

ministryně školství, mládeže a tělovýchovy

V Praze dne 6. 2. 2010